

SVOBODNA SLOVENIJA

Victor Martinez 50
Buenos Aires

“ESLOVENIA LIBRE”

Registro Nacional de la Propiedad
Intelectual No. 260254

GLASILO SLOVENCEV V JUŽNI AMERIKI

Año (Leto) VI.

Buenos Aires, 15. februarja (febrero) 1948

Nº (Štev.) 4.

Slovenski bogoslovci v San Luisu

S potniško ladjo Santa Cruz je dospela v Argentino — kakor je bilo že poročano — tudi dvanajstotrica slovenskih bogoslovcev, to je ona skupina, ki je tri mesece čakala na prevoz v taborišču Bagnoli. Vsi so dospeli zdravi in zagorelih lic, polni mladostnega ognja in vere v svojo novo domovino. Čim so stopili na suho, jih je čakalo po letih trpkega begunskega življenja prvo prijetno presenečenje: Sredi množice je stal na pomolu mlad duhovnik elegantne postave, ki je spraševal po slovenskih bogoslovcih in jih zbiral okrog sebe: g. Jorge Bledel, osebni tajnik in odposlanec sanluiskega škofa, ki je slovenske teologe begunce povabil v svojo prestolico, da bodo mogli tamkaj pod vodstvom lastnih profesorjev nadaljevati svoje študije. Neverjetno, s kakšno ljubeznijo, spretnostjo in požrtvovalnostjo se je g. Bledel zavzel za svoje nove varovance, jim preskrbel namestitev v seminšču, posredoval hitro ureditev papirjev pri oblasti in jim spretno pomagal preko sto težav, v katerih se tujec v novem kraju brez pomoči domačinov ne znajde tako hitro. Le tako so mogli že po nekaj dneh nastopiti pot v svoje novo bivališče San Luis.

San Luis je glavno mesto države istega imena in leži 800 km daleč od Buenos Airesa proti zapadu. Ko so se slovenski bogoslovci z brzimi „cuyanomi“ vozili po brezkončni ravnini, ki je tako rodovitna, da ne hrani le Argentine, ampak nasičuje polovico lačne Evrope, so se radovedno spraševali: „Kakšen je naš novi škof, ki nas je do brotno sprejel v svoje okrilje in je tako daleč, na tem koncu sveta mislil na nas, ko ubogi brezdomci nismo vedeli ne kod ne kam?“

Sicer so že v Buenos Airesu slišali govoriti o sanluisškem škofu le z občudovanjem. Dr. Emilio A. di Pasquo, tako so čuli, je najmlajši argentinski škof, pa ima že veliko ime, ki slovi ne le v Argentini ampak tudi v inozemstvu. Doktor rimske univerze Gregoriana, je v svoji argentinski domovini poznan kot najspretnější organizator Katoliške Akcije, inozemstvo pa ga pozna kot navdušenega voditelja argentinskega žosizma. Pred nedavnim je zastopal Argentino na mednarodnem žosističnem kongresu v Montrealu (Kanada). Kdor je imel priložnost, da je prišel z njim v dotiko, ne more pozabiti njegove ljubeznivosti in pri srčnosti, s katero takoj vsakega osvoji; njegove globoke naobrazbe in širokih pogledov, ki mimo malenkostnih osebnih vprašanj tehtajo vedno celoto. Zopet drugi so hvalili njegovo priprostost, iskreno pobožnost in človekoljubnost, s katero bi hotel vse ljudi, ki so mu blizu in daleč, osrečiti.

Vendar je resničnost nadkrilila vsa pričakovanja. Prevz. vladika

dr. Di Pasquo je naše teologe sprejel ne kot begunce, temveč kot svoje ljube in težko zaželeno prijate-

Excmo. škof Di Pasquo

lje. Vsakega posebej je objel in jim dal takoj vse na razpolago, kar premore. Ni čuda, da so se hipoma počutili kakor doma. Njegova neposrednost, priprostost in ljubeznivost ima magično silo, ki vse osvaja. Že po nekaj dneh so slovenski bogoslovci spoznali, da so našli v škofu svojega dobrotnega očeta, vzornika in duhovnega vodnika, ko so videli, kako sam razlaga otrokom krščanski nauk, kako zbira okrog sebe moško in žensko mladino, organizirano v KA, kako se zgrinjajo okrog njega mladi delavci, kako uvaja moderno dušnopastirsko službo v do sedaj zapuščenih predmestjih in kako si prizadeva, da bi tudi na gospodarskem in socialnem področju dvignil tamošnje prebivalstvo. Komaj dobro leto je škof Di Pasquo na sedanjem mestu, pa se njegova plodna iniciativa pozna že povsod. Povsod je opaziti nastavke široko zasnovanega, modernemu času ustrezajočega dušnopastirskega dela. Nič se ni čuditi, da je že v kratkem času postal ljubljenec vseh, ker dobro, preprosto ljudstvo vidi njegova dela, ki mu jih narekuje njegovo plemenito duhovniško srce, prav po apostolovem izreku, ki si ga je izbral za vodilo svojega škofovanja: Qui praeest, in solitudine — oni, ki je postavljen za vodnika vernikom naj bo goreč v svoji službi.

Slovenski bogoslovci so Bogu iskreno hvaležni, da jim je v svoji dobrotni Previdnosti naklonil tako velikega dobrotnika kakor je sanluiski škof Mons. dr. Di Pasquo, ki jim je širokosrčno in plemenito omogočil nadaljni študij. Ko bo dograjeno novo seminšče, ki ga škof gradi blizu mesta, se bodo slovenski bogoslovci s profesorji vred tja preselili. Čim doseže ostala polovica slovenskih teologov, ki je ostala v Brixenu, bo bogoslovna fakulteta mogla pričeti s poukom.

SOBRE BASES SOLIDAS

Van llegando siempre más gentes nuestras a la Argentina. A esta hermosa tierra que tan generosamente les abrió sus puertas, y les ofrece todos los medios necesario para su permanencia, llegan los eslovenos como víctimas de la revolución comunista, que esclavizó su patria. Por eso vienen decididos y convictos anticomunistas; muchos de ellos, como consecuencia de las violencias comunistas, perdieron a sus padres, y muchos de ellos también, derramaron su sangre, cuando quisieron librar a su tierra y sus hogares de la mayor catástrofe: el comunismo, que arrastra tras sí la desgracia y la esclavitud de las naciones. Nosotros sabemos, que el País, que nos acogió, sabe lo que significa el comunismo, y que nosotros estaremos dispuestos, aquí, siempre, y donde sea, unimos en un caso de necesidad y de prueba, para luchar contra la maldad comunista.

El pueblo esloveno es también profundamente católico, y nuestra piedad religiosa es conocida en todo el mundo. En el corazón de Eslovenia, en nuestra capital Ljubljana, antes de la segunda guerra mundial, realizáronse magníficos y hermosos congresos católicos internacionales, y reuniones religiosas que irradiaron luces de fe sobre el mundo. La Argentina se siente orgullosa de sus sólidas bases de cultura hispana, y, entre los países de América Latina, es Ella la que se hiergue, ofreciendo al catolicismo la más generosa y neseraria ayuda. Las tareas de las instituciones religiosas son amplísimas, y se ansía una siempre mayor expansión. Hace unas semanas, se radicaron en San Luis un grupo de profesores teólogos y seminaristas eslovenos; los recibieron allí con la mayor cordialidad, y les ofrecieron cuantas facilidades necesitaban para su trabajo. Al ver la recepción de este grupo de eslovenos de elevada educación y cultura bajo el amplio cielo argentino, todos sentimos en lo más profundo de nosotros mismo, que los católicos argentinos querían señalar que nos ofrecen como patria nuestra su patria Argentina de tal modo que nos sintiéramos como en nuestro propio hogar, y nos arraigáramos en esta tierra de bienaventuranza.

Nuestros trabajadores están tomando trabajo en establecimientos particulares, o en los de obras públicas del estado. En todas partes comprobamos, que la justicia social, en cuanto se halla realizada y en lo que se está realizando, se halla en la más elevada cúspide, y que el gobierno le ofrece su apoyo y su ayuda. En parte alguna se hallan huellas de ninguna clase de explotación capitalista; por el contrario, en todas partes se ve, que el estado director de la República Argentina, se preocupa de librar al trabajador de dicha explotación.

Al mismo tiempo, comprobamos con alegría y orgullo, que venimos a una nación que ocupa, con firmeza cada vez mayor, un lugar directivo en el coro de naciones americanas. Bajo la conducción del actual presidente, GENERAL JUAN DOMINGO PERON, la Argentina se puso en el primer lugar, al frente de la América Latina, y también en los organismos internacionales mundiales aumenta cada vez más el respeto hacia la República Argentina, por su significación en el conjunto económico mundial, y por su acertada intervención en los acuerdos político-económicos universales, que tienden siempre a asegurar definitivamente la paz mundial. Las más altas personalidades reconocieron que la Argentina sólo se presta a intervenir y apoyar los acuerdos mundiales guiados por los mejores y más bellos ideales. Fué así como el Santo Padre Pio XII alabó repetidamente la acción de la Argentina para ayudar a las naciones de Europa, que carecen de los elementos más necesarios y se hallan sometidas a las más duras pruebas sociales; esas naciones expresaron su agradecimiento a la SEÑORA MARIA EVA DUARTE DE PERON, por la ayuda que esa ilustrísima señora proporcionó y ofrece a los seres que se hallan en la desgracia y la pobreza.

Na trdnih temeljih

Vedno več prihaja naših ljudi v Argentino. V to lepo deželo, ki jim je tako gostoljubno odprla svoja vrata in jim nudi vse možnosti za obstanek, prihajajo Slovenci kot žrtve komunistične revolucije, ki je zaslužila njihovo domovino. Zato prihajajo vsi kot prepričani in odločni protikomunisti; mnogi med njimi so zaradi komunističnih zločinov izgubili svoje starše in mnogi med njimi so preivali svojo kri, ko so svoje domove in svojo domovino hoteli ubraniti pred to največjo katastrofo: komunizem prinaša vsem nesrečo in narodom le suženjstvo. Vsi mi vemo, da živimo v deželi, ki se tudi

zaveda, kaj pomeni komunizem in zato smo vsi iz silnih preizkušenj vedno in povsod pripravljeni pomagati z vsemi silami vsem tistim, ki se hočejo ubraniti zla komunizma.

Naš slovenski narod pa je tudi globoko katoliški in njegovo versko čuvstvovanje je znano po vsem svetu. V osrčju Slovenije, v naši prestolnici Ljubljani, je bilo ravno pred drugo svetovno vojno več zelo lépo uspešnih mednarodnih katoliških kongresov in verskih prireditvev, ki so odmevale po vsem svetu. Argentina je ponosna na trdne temelje španske kulture in med deželami latinske Amerike je Argentina tista, ki se more posta-

(Dalje na 2. strani)

Volitve v Argentini

Po argentinskih ustavnih določilih volijo predsednika države za dobo 6 let, poslanska zbornica in senat pa izmenjata po eno tretjino svojih članov vsaki dve leti.

Dne 7. marca bomo videli prvič, kako potekajo tako volitve v naši novi domovini.

Vsakogar izmed nas gotovo zanima argentinsko politično življenje, kakor tudi stranke, ki se bodo pri bodočih volitvah potegovale za ljudsko zaupanje.

Poglejmo danes argentinske politične stranke:

1. *Peronisti*: Je to nova politična formacija, ki je po zaslugi njenega voditelja J. D. Peróna, predsednika države, v najkrajšem času dosegla tak razmah, da danes dejansko obvlada politični položaj v deželi. General Perón je zlasti delavstvu dal take ugodnosti, kakršnih prej ni dala nobena stranka in nobena vlada. „Menos ricos, menos pobres!“ („Manj bogatašev in manj revežev!“) — s tem je dobro značen program Peronistov. Gospodarski in socialni dvig Argentine je v kratki dobi Perónovega vladanja dosegel take višine, da o tem govori ves svet. Kljub očitkom, da je stranka dik-

tatorska, vlada v stranki široka demokracija. Peronisti so si v notranjih volitvah, ki so se pred nedavnim vršile po celi deželi, sami lahko izbrali svoje kandidate za zbornico in senat. Brez dvoma bodo Peronisti izšli iz bodočih volitev kot vodilna stranka.

2. *Radikali* (Union Civica Radical) so stranka premožnega meščanstva, zastopniki denarnih krogov, veleposestnikov in je ta stranka do Perónovega prihoda vodila državno politiko in gospodarstvo. Zdaj so v ostri opoziciji proti Peronistom iz dveh razlogov: izgubili so oblast in novi režim jim je naložil nekatere dolžnosti, ki grede zlasti v korist delovnemu ljudstvu. Tako so proti določbam nove moderne socialne zakonodaje ter so proti temu, da bi oblast diktirala mezde za delavstvo.

3. *Socialisti*: zaenkrat so stranka brez posebne politične moči. Sami vabijo volilce z izrazom, da bo di socialistična stranka „control indispensable“ — nujno potrebna kontrola v političnem življenju dežele.

4. *Komunisti*: Tudi te tiče imamo v Argentini in vodi jih isti skrivni stroj, ki giblje vse komunistične stranke sveta, govore iste naučene fraze in se poslužujejo istih preizkušenih sredstev kot komunisti drugod. Izgleda, da ima argentinski komunizam večino svojih pristašev med priseljenci, ki so prejšnja leta prihajali v deželo. Naravno je, da z vsemi silami nasprotujejo generalu Perónu, ki je v praksi dokazal, da se dajo tudi izven komunizma rešiti pereči socialni problemi. Mi dobro vemo, da komunistični stranki ni nobena stvar bolj neljuba kakor dobro plačan in zadovoljen delavec in mali človek. Komunisti v deželi svobode kriče proti diktaturi in nasilju, med tem ko lahko zborujejo, volijo svoje poslance, izdajajo svoje časopisje in vrše svojo propagando. Kje v od Rusov zaslužjenem delu Evrope je mogoče, da bi opzijska stranka imela take ugodnosti? Pri teh volitvah bodo šli s komunisti od komunistične internacionale plačani ljudje ter oni delček naroda, ki še danes verjame, da bo pod rdečo zvezdo živel brez dela v udobju in izobilju.

Po dolgih letih trpljenja in nasilja bomo spet imeli priliko videti, kakšne so prave demokratske volitve, pa tudi priliko videti, kako se zna pri volilni skrinjici odločiti človek, ki mu je demokratsko politično mišljenje prešlo v meso in kri.

NAŠIM NAROČNIKOM IN ČITATELJEM!

Ko se obračamo tokrat do Vas s to številko, smo iskreno veseli, da Vam lahko sporočimo, da naše delo vsestransko napreduje in da tako lahko med drugim tudi sporočimo, da je poslej naš stalni naslov naslednji:

„SVOBODNA SLOVENIJA“

Victor Martínez 50 — BUENOS AIRES

in Vas zato prav lepo prosimo, da odslej naslavljate vse svoje dopise na ta naslov, kjer so odslej prostori uprave in uredništva.

Prav tako smo srečni, da moremo ugotoviti, da se krog naših stalnih naročnikov lepo veča; pa ne samo to! Mnogi novi naročniki nam sporočajo, da so veseli, da je začel izhajati tak list in da nam žele mnogo uspeha in božjega blagoslova. Prav lepo se jim zahvaljujemo za njihove želje in jim sporočamo, da bomo storili vse, kar je v naši moči, da bo list napredoval in tako služil naši skupnosti.

Vendar pa bo list lahko uspeval le, če bodo naročniki čim bolj redno plačevali naročnino; toda začetnih težav je toliko in stroški so tudi še tako obsežni, da nujno prosimo vse svoje čitatelje in prijatelje, da radi prispevajo v Tiskovni sklad „Svobodne Slovenije“!

KONZORCIJ „SVOBODNE SLOVENIJE“

IZ VSEGA SVETA

Meja med Francijo in Španijo je bila zopet odprta in je bil obnovljen med Francijo in Španijo ves promet. Meja je bila zaprta v letu 1946. in sicer zlasti na zahtevo komunističnih članov francoske vlade. Pogajanja za obnovo prometa so bila sicer zelo diskretna, vendar pripisujejo temu dogodku velik pomen. Nekateri vidijo v tem odmev velike potrebe za zblizenje med Francijo in Španijo zaradi velikih dogodkov, do katerih lahko pride, če bi se gibanje med Arabci predaleč raztegnilo in bi se ponovno začeli upori v francoskem in španskem Maroku. — Ameriška agencija „United Press“ pa poroča, da je vlada v Washingtonu želela, da naj se železniški promet med Francijo in Španijo čimprej obnovi in da se spravijo te železniške proge v najboljše stanje, ker bi bile te proge silno potrebne, če bi se kaj zgodilo „zaradi napetosti med vzhodom in zahodom“.

Tretja obletnica jaltskih dogovorov je v prvi polovici februarja dala povod raznim listom za ugotovitev, da se skraj da niti ena točka iz tistih dogovorov ni izvedla in to zaradi stališča Sovjetske zveze. Sovjeti in njih komisariji v balkanskih in srednjeevropskih državah se niso držali niti ene določbe, ki je bila sklenjena o tem, kaj naj se zgodi v osvobojenih, oziroma zasedenih državah.

Veliko trenje med komunisti in njihovimi nasprotniki se uveljavlja na češkoslovaškem, kjer bodo na pomlad volitve v novi parlament. Glavni nasprotniki komunistov so ljudska stranka, Beneševa narodno socialna stranka in socialni demokrati. V vladi sicer še ni prišlo do preloma, dasi komunistični notranji minister s svojo tajno policijo na vso silo pripravlja svoj „uspeh“ pri volitvah; pač pa je prišlo do preloma v doslej enotni vseučiliški organizaciji češke mladine. Na zadnjem kongresu je bilo z večino glasov sprejeto, da češka vseučiliška organizacija izstopi iz „Svetovne zveze demokratske mladine“, ker je slednja le krinka za komunistično delovanje. Za izstop so glasovali zastopniki mladine smeri, ki se naslanjajo na ljudsko stranko, narodno socialno zvezo in na socialnodemokratsko stranko. Na zborovanju je prišlo do hrupnih prizorov in so protikomunisti prepili komuniste s tem, da so vzklikali Nikolaju Petkovu, voditelju bolgarske opozicije, ki so ga komunisti obesili, ker je bil v opoziciji proti njim.

Znani sovjetski glasbeniki Šoštakovič, Prokofjev in Munadeli so bili z resolucijo samega centralnega komiteja komunistične stranke ožigosani, da njihove skladbe niso v skladu z duhom sedanjih hotenj v Rusiji in da so njihove

skladbe prežete duha „dekadentne zahodne Evrope“. Zlasti Šoštakovič je še pred kratkim veljal za pravovernega predstavnika „sovjetske“ glasbe, sedaj so pa čez noč ugotovili, da je njegova glasba reakcionarna. Komunisti so torej celo v notah odkrili nevarnosti za svoj režim.

Pogodbo za Avstrijo bodo znova začeli pripravljati zastopniki štirih glavnih zunanjih ministrov (Združene države, Anglija, Francija in Sovjetska zveza) na konferenci, ki se bo sešla dne 20. februarja na pobudo ameriške vlade v Londonu.

Angleške radijske postaje večkrat objavljajo izvlečke člankov, ki jih o razmerah na Poljskem piše vodja poljske kmetijske stranke Stanislav Mikolajčik. Poljska vlada je proti temu protestirala v Londonu in isto je storil tudi poljski veleposlanik v Washingtonu, ker so ameriške postaje tudi začele objavljati te članke.

Ameriška vlada je sredi prejšnjega meseca objavila del dokumentov o sodelovanju Stalina in Hitlerja v prvi tretjini druge svetovne vojne. Sedaj so pa v Moskvi začeli objavljati tiste nemške dokumente, ki govore o sodelovanju med Nemčijo, Anglijo in Francijo pred monakovskim sporazumom v letu 1938., ko je bila prva delitev Češkoslovaške. Toda te dokumente objavljajo sovjeti samo v izvlačkih in s svojimi komentarji, v katerih se trudijo dokazati, da je vsega kriva vlada Združenih držav.

Gospodarski blok med Francijo in Anglijo za skupno načrtno izrabljanje afriških posestev se snuje in so se v ta namen začeli prvi razgovori med angleško in francosko vlado.

Predsednik čilske republike Gonzalez Videla je izjavil v enem izmed svojih zadnjih govorov, da bo razpustil in prepovedal delovanje komunistične stranke, če komunistična stranka sama ne sklene, da se razpusti in da preneha s svojim delovanjem.

KAJ JE Z VAŠIMI PESOSI!

Prejeli smo pismo nekega Slovenca, ki živi že 15 let v Argentini. Naroča naš list in nas vprašuje, kaj je z njegovim denarjem, ki ga je pred vojno poslal v domovino in dal vložiti v neko ljubljansko banko. Bilo je 1000 pesov.

Usoda tega denarja je takale: Za 1000 pesov je banka takrat prejela približno 11.000 dinarjev. Ko so zasedli Lahi Ljubljano, so uvedli svoj denar in dinarje zamenjali tako, da je bila Vaša vloga v banki prepisana v laške lire in je znesla 4180 lir. Ko je bila Jugoslavija osvobodena, je Tito te laške lire zamenjal spet v dinarje, tako da so sedaj v banki prepisali vaše lire v znesek 696 dinarjev. V Trstu se lahko danes kupi 700 dinarjev za 25 pesov. Toliko je dejansko vrednih danes onih 1000 pesov, za katere ste morali trdo garati celo leto, da ste si jih prihranili.

TISKOVNI SKLAD!

Za Tiskovni sklad našega lista so darovali: N. N. 15 dolarjev; P. 1 peso; F. L. 6 pesov; U. 1 peso; R. B. 1 peso; J. 6 pesov.

Vsem iskrena hvala!

„Svobodna Slovenija“

PODPIRAJTE
NAŠ LIST!

